

Museu del Cement
de Castellar de n'Hug
MNACTEC

MEMÒRIA 2020 /

/ Responsabilitat Social i Activitat

INDEX

INDEX.....	2
PRESENTACIÓ	3
INDICADORS	4
PERFIL DE L'ORGANITZACIÓ	6
EQUIP HUMÀ	10
VISITANTS I PÚBLICS	11
COMUNITAT i ACCIÓ SOCIAL	14
MEDI AMBIENT GESTIÓ DE RESIDUS	15
DADES ECONÒMIQUES.....	17
ACTIVITAT	17

PRESENTACIÓ /

L'any 2020 el Museu del Ciment de Castellar de n'Hug ha continuat treballant per estudiar, conservar i difondre la cultura i el patrimoni industrial mitjançant l'antiga fàbrica i el seu entorn.

Entre els projectes destacats del 2020, hi ha hagut l'obertura al públic d'un nou espai a la fàbrica; la galeria de la vagoneta. També s'ha creat un nou vídeo documental sobre la història i trajectòria de la fàbrica Asland, presentació i benvinguda als visitants al museu, condicionant i millorant el sistema de projecció i àudio de la sala de projeccions audiovisuals.

Més enllà de la pròpia activitat museística, el Museu del Ciment ha fet el 2020 un pas més en el seu compromís amb la construcció d'una societat més justa a través de les accions de responsabilitat social corporativa. En aquest sentit, s'han incrementat les accions dutes a terme en els àmbits econòmic, social, de governança i mediambiental i s'ha modificat també el format d'aquesta Memòria per donar cabuda a aquestes actuacions i poder-ne fer l'avaluació de manera anual. En el marc de la responsabilitat social, s'han engegat noves accions com l'organització de visites i tallers per als usuaris del Taller Coloma i el Grup Horitzó, la instal·lació de punts de recàrrega per a vehicle elèctric o la renovació del distintiu de sostenibilitat Biosphere.

Un any marcat per la pandèmia sanitària causada per la COVID-19 que ha provocat el tancament total durant uns 3 mesos i mig, la reducció de l'aforament i l'adaptació a les mesures de seguretat e higiene per garantir als nostres visitants un entorn segur, d'acord amb les indicacions del Pla de Contingència per al desconfinament COVID-19 de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural. Aquesta situació de crisi sanitària ha fet caure el nombre de visitants al museu, malgrat haver registrat el màxim de visitants durant el mes d'agost des de l'obertura del museu al públic l'any 2002.

Cal dir doncs, que la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19 ha alterat significativament l'activitat prevista pel museu durant aquest any 2020, ja que no s'han pogut realitzar les activitats planificades amb normalitat, havent-se de cancel·lar la majoria d'elles o bé readaptar-les.

Anna Garcia Armengou

Coordinadora Responsable del Museu del Ciment de Castellar de n'Hug

INDICADORS

RESPONSABILITAT SOCIAL CORPORATIVA

EQUIP HUMÀ

- 2 llocs de treball:
- 1 treballadora fixa
- 1 treballadora temporal

VISITANTS I PÚBLIC

- 7.344 visitants al Museu
- 7.897 usuaris únics al web
- 1343 seguidors a les xarxes
- 4,2/4 de puntuació

COMUNITAT

- 3.007 entrades gratuïtes
- 13 dies de portes obertes
- Botiga amb productes de proximitat
- Col·laboració amb entitats socials

MEDI AMBIENT

- 9,5% menys de consum elèctric
- Punt de recàrrega de vehicles elèctrics
- Renovació del Distintiu Biosphere de sostenibilitat

DADES ECONÒMIQUES

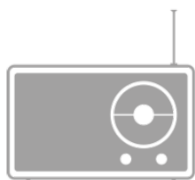
- 86.059,09€ de pressupost
- 18.099,30€ d'ingressos
- 21,03% d'autofinançament

ACTIVITAT

CENTRE D'INTERPRETACIÓ I MUSEOGRAFIA

- Creació i instal·lació de 3 vinils amb fotografia històrica
 - Ampliació de continguts museogràfics.
 - Cartells de senyalització
 - Codis QR
-

CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ

- Adquisició d'objectes històrics relacionats amb la fàbrica Asland
-

COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ

- Nous apartats al web: Sostenibilitat i Responsabilitat social
 - Dinamització de les xarxes pròpies
 - Concurs d'Instagram per a millorar l'impacte comunicatiu
 - Il·lustració d'un mural en la paret exterior dels serveis a la planta baixa del Museu del Ciment
 - Diada cultural de la festivitat de Sant Jaume
-

SERVEIS EDUCATIUS

- Tallers Educatius a l'Escola Pública Lilet a Güell en el marc de la Setmana de la Ciència
-

PERFIL DE L'ORGANITZACIÓ

EL MUSEU

El Museu del Cement de Castellar de n'Hug, inaugurat l'any 2002, està ubicat a l'antiga fàbrica de Cement portland Asland, un dels edificis fabrils més emblemàtics del modernisme català, dissenyada per l'arquitecte Rafael Guastavino, fou construïda a partir del 1901 i va entrar en funcionament l'any 1904, produint Cement fins el 1975. L'edifici fou declarat en el 2005 com a Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) en la categoria de Monument històric, i és seu del Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya.

MISSIÓ, VISIÓ I VALORS

La missió del Museu del Cement és la de conservar i consolidar el patrimoni arquitectònic i industrial de l'antiga fàbrica de ciment Asland, un edifici únic d'estil modernista, i donar a conèixer, mitjançant el Centre d'Interpretació i el recorregut per l'edifici, la història i l'evolució de l'antiga fàbrica i la seva implicació i incidència social i econòmica en el territori. Més enllà de salvaguardar objectes, conservar-los, estudiar-los i exhibir-los, el Museu del Cement vol participar i contribuir al desenvolupament de la societat. En una societat en evolució constant, en què la tecnologia canvia de forma immediata els hàbits i els costums dels ciutadans i l'accés a la informació és immediat, el Museu del Cement ha d'esdevenir un espai d'innovació, de trobada i d'experiència que aporti coneixement, riquesa intel·lectual i satisfacció emocional.

Els objectius principals del Museu són:

- Preservar i conservar l'edifici industrial i modernista de l'antiga fàbrica de ciment portland Asland.
- Ser un punt de referència en relació a l'estudi, coneixement i difusió de la tècnica constructiva de la volta catalana de maó de pla.
- Documentar, conservar, gestionar i donar a conèixer la seva història, trajectòria i impacte social i econòmic en el territori
- Fomentar el coneixement i la difusió del patrimoni científic i tècnic de la indústria cementera catalana.
- Ser un centre patrimonial referent de la història de la industrialització a Catalunya a través de la fàbrica Asland.
- Vincular aquest patrimoni industrial a la societat contemporània catalana que el crea, l'utilitza, el conserva i el difon com a element propi i identitari.
- Servir d'eina mediatra amb el seu entorn.

LA VISITA: CENTRE D'INTERPRETACIÓ I RECORREGUT PER LA FÀBRICA

La visita al Museu del Ciment proposa un interessant recorregut que permet entendre l'impressionant conjunt de les restes d'aquest complex industrial aixecat per un grup d'industrials que avui considerariem visionaris tenint en compte les dificultats tècniques i de transport per bastir-hi una fàbrica d'aquesta importància, que va subministrar ciment en moments de fort creixement de la societat industrial, necessitada tant de noves infraestructures com d'habitatges i nous espais de producció.

S'hi presenten diverses exposicions permanents:

Una història de ciment

El procés productiu del ciment a través dels espais de l'antiga fàbrica. El Centre d'Interpretació acull l'exposició permanent sobre la història de la fàbrica, amb espais sobre la descoberta d'aquest material i les seves aplicacions, l'inici de l'aventura de la companyia de la mà d'Eusebi Güell, l'estil constructiu amb volta catalana ideat per Rafael Guastavino, la construcció modernista de l'edifici, la seva colònia, el treball a la fàbrica i el seu tancament i transformació en l'actual museu.

Cent anys de Ciment: d'Asland a Lafarge Holcim

La mostra recull la trajectòria històrica de l'actual empresa Lafarge Cementos, a partir de la seva creació com a Asland [Companyia General d'Asfalts i Portland Asland], l'any 1901, fins a la situació actual com a multinacional pertanyent al Grup LafargeHolcim. L'exposició se centra en la innovació tecnològica constant que ha portat a terme l'empresa al llarg de la seva història i explica el procés de producció del ciment pòrtland, així com les diferents tipologies i aplicacions d'aquest material.

El Laboratori

L'antic taller dels electricistes acull l'exposició d'un laboratori de qualitat del ciment, amb peces originals dels anys 60 i 70 procedents del laboratori central de l'empresa Asland a Toledo. Tota fàbrica de ciment necessita un laboratori per realitzar el control del procés de fabricació i assegurar la qualitat del producte final.

ORGANITZACIÓ

El Museu del Ciment està organitzat de la següent manera:

Direcció: Jaume Perarnau i Llorens

Coordinació i gestió: Anna Garcia Armengou

Suport a la gestió i públics: Anna Molina Anfruns

Es complementa amb l'organització per àrees del MNACTEC:

- Direcció
- Àrea de Direcció / Sistema Territorial
 - Secretaria de Direcció
 - Informàtica i Noves Tecnologies
 - Logística i Seguretat
- Serveis Econòmics i Administratius
- Suport Tècnic i Manteniment
- Àrea de Conservació i Col·leccions
 - Centre de Documentació Jordi Nadal
- Àrea de Comunicació, Difusió i Activitats
- Àrea de Públics i Màrqueting
 - Atenció al públic
- Àrea d'Exposicions i Acció educativa

VINCLES AMB ALTRES ORGANITZACIONS I XARXES

El Museu del Ciment és membre de diverses institucions i col·labora amb d'altres per crear sinergies conjuntes. La seva representació en organitzacions i xarxes:

- Sistema Territorial del MNACTEC
- Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya (XATIC)
- Cercle de Turisme de la Diputació de Barcelona
- Programa PIT; Punt d'Informació Turística de l'Agència de Desenvolupament del Berguedà
- Agència de Desenvolupament del Berguedà
- Entitats socials del Berguedà [ASBSC Taller Coloma, Grup Horitzó]
- Entitats culturals del Berguedà [Konvent]
- Centre de recursos pedagògics del Berguedà

ESPAIS

El Museu del Ciment ocupa l'edifici de l'antiga fàbrica de ciment pòrtland Asland, amb l'espai inferior dedicat a l'ús museístic, i un recorregut per algunes parts visitables de l'antiga fàbrica.

Superfície total de la fàbrica	10.894,34 m ²
Superfície pública i visitable	2.647 m ² [24,30 %]

EQUIP HUMÀ

COMPOSICIÓ

El Museu del Ciment es gestiona amb un equip format, principalment per tres persones.

Direcció	Jaume Perarnau i Llorens
Coordinació i gestió (personal fix)	Anna Garcia Armengou
Suport a la gestió i públics (personal temporal)	Anna Molina Anfruns

L'equip humà es complementa amb l'organització i equip de treball del MNACTEC, que recolza i dona suport puntual als diferents projectes iniciats al Museu del Ciment.

FORMACIÓ

En relació a la formació dels treballadors, el 2020 s'han realitzat diversos cursos de formació en matèria de Prevenció de Riscos Laborals [Covid-19: Tornada als centres de treball. Mesures preventives], un curs de formació i assessorament individualitzat en relació a la comunicació online, sessions formatives de promoció [Email Marketing i Whatsapp Marketing. Montserrat Peñarroya] i la coordinadora del museu està realitzant el Postgrau de Direcció Estratègica de Museus i Centres d'interpretació, de la Universitat de Girona, durant el curs 2020-2021.

SALUT I SEGURETAT LABORAL

Formació en seguretat laboral i riscos ha inclòs:

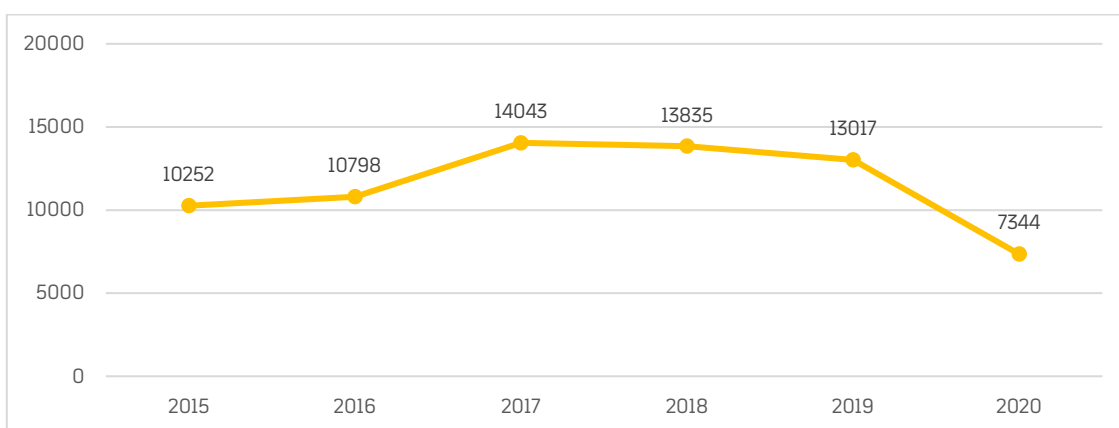
- Formació Covid-19: Tornada als centres de treball. Mesures preventives

VISITANTS I PÚBLICS

VISITES PRESENCIALS AL MUSEU DEL CIMENT

Evolució nombre de visitants al Museu del Ciment

L'any 2020, el Museu del Ciment a registrat un total de 7.344 visitants. Pel que fa al perfil del públic, enguany per la situació del COVID-19 l'estadística es veu alterada per la situació, ja que els visitants en grups i grups escolars ha estat pràcticament inexistent. Afegim les dades dels anys anteriors per poder tenir una visió de conjunt més real.

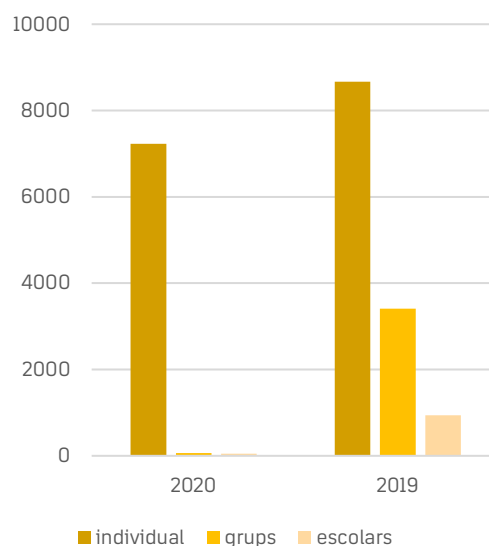
Distribució del públic segons el tipus de visitant

2020

El visitant individual [7.232] ha representat el 98,47% del total de visitants, mentre que els grups [66 persones] representen un 0,90%, i els grups escolars [46 persones] han estat un 0,63%.

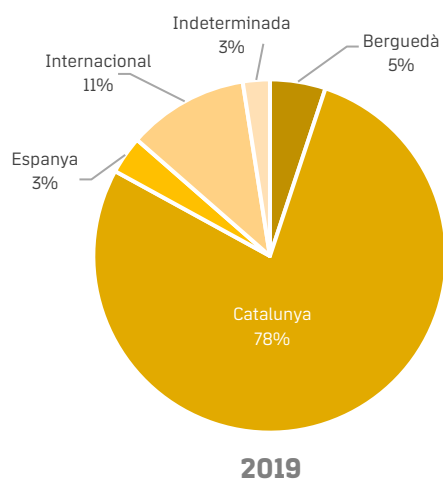
2019

El visitant individual [8.667] ha representat el 66,58% del total de visitants, mentre que els grups [3.410 persones] representen un 26,20%, i els grups escolars [940 persones] han estat un 7,22%.

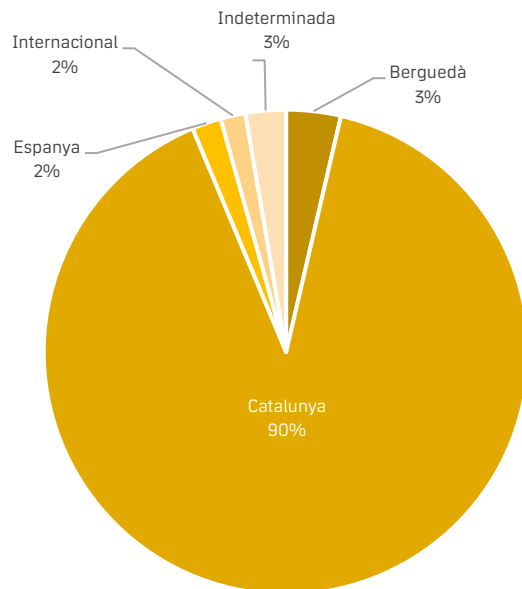

Distribució del públic segons la procedència del visitant

	2019	2020
Berguedà	663	267
Catalunya	10.138	6.614
Espanya	450	143
Internacional	1.444	122
Indeterminada	322	198

2019

2020

VISITANTS AL WEB

Estadístiques del web

	2019	2020
Usuaris únics	9.168	7.897 [-13,86%]
Pàgines vistes per visita	2,53	2,53

Seguidors a les xarxes

Enguany s'han reactivat els perfil del Museu del Ciment, i s'han vist incrementats notablement el número de seguidors a les xarxes

	2019	2020
Facebook	340	543 [+ 62%]
Twitter	42	189 [+ 38%]
Instagram	236	611 [+78%]

Satisfacció dels visitants

Pel que fa a la satisfacció dels visitants, es detecta un alt grau de satisfacció a través de diverses fonts d'interacció amb els usuaris.

TripAdvisor	4 sobre 5
Usuaris Google	4,2 sobre 5

Queixes i suggeriments recollits queixes i suggeriments

Queixes	2
Suggeriments	3
Total	5

COMUNITAT I ACCIÓ SOCIAL

El Museu del Ciment ofereix gratuïtat o preus reduïts en l'entrada a diversos col·lectius, així com diverses jornades de portes obertes al llarg de l'any, per tal de garantir l'accessibilitat de tota la ciutadania a la institució.

ACCESSIBILITAT

	2020	
Nombre de gratuïtats i % sobre el total	3.007	41%
Reduccions de preu entrada i % sobre el total	1.726	23,50%
Dies amb gratuïtat [portes obertes] i % sobre el total	13	11,50 %

REPERCUSSIÓ ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

L'any 2020, els mitjans de comunicació han publicat un total de 12 notícies sobre el Museu del Ciment, totes elles positives. Les notícies han estat en relació a l'obertura del Museu del Ciment el mes de juny amb mesures de seguretat i jornada de portes obertes [Regió7, NacióDigital, pànxingBerguedà,...], l'inici de les obres de Consolidació de l'antiga fàbrica Asland que acull el museu [regió7, Vanguardia, NacióDigital,...] i la publicació a la premsa escrita de la Vanguardia [29.11.20] sobre l'espectacularitat de la fàbrica, un tuit de @PepEspelt, Gestor Cultural Konvent.

CESSIONS D'ESPAIS PER A ACTIVITATS

S'han fet un total de 2 cessions d'espais per a activitats d'altres institucions i entitats.

- Sessió de diversos espais del museu per una sessió fotogràfica per un projecte de l'ESCAC [Escola Superior de Cinema i Audiovisuals de Catalunya].
- Sessió i rodatge al Museu del Ciment d'un capítol de la sèrie RUTAS BIZARRAS produïda per Sunrise Pictures que s'emetrà a inicis de l'any 2021 per TVE.

RELACIÓ AMB L'ENTORN

Amb la voluntat de vincular-se amb el municipi de Castellar de n'Hug i la Pobla de Lillet i ser partícip de les principals activitats cultural del territori, el Museu del Ciment ha organitzat portes obertes i activitats especials amb motius d'esdeveniments la Festa Major, la setmana de la Ciència, amb tallers educatius a l'escola de la Pobla de Lillet.

MEDI AMBIENT GESTIÓ DE RESIDUS

El Museu del Ciment treballa en l'optimització i la gestió eficient dels recursos. Des de l'any 2017, incorpora la sostenibilitat mediambiental com a prioritat en el desenvolupament de la seva activitat a través del distintiu "Compromís per la sostenibilitat Biosphere".

Aquest compromís amb el medi ambient és un dels eixos del projecte de responsabilitat social del museu, i es materialitza amb un sistema propi de gestió ambiental que desenvolupa una sèrie de mesures per tal de disminuir l'impacte negatiu de la seva activitat sobre l'entorn. El museu té l'objectiu de ser una institució més sostenible, conscienciar la societat i frenar el canvi climàtic.

MESURES DE GESTIÓ AMBIENTAL

- **Economia circular.** El Museu del Ciment considera que el primer pas per minimitzar l'impacte ambiental és racionalitzar el consum i allargar el cicle de vida dels materials, donant-los nous usos dins del propi museu, o col·laborant amb el Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya [MNACTEC], amb qui intercanvia mobiliari i equipament.
- **Gestió de residus.** El museu compta amb un sistema de segregació de residus, i implica els seus col·laboradors, proveïdors, usuaris i visitants en la recollida selectiva de les fraccions de paper, envasos i vidre.
- **Estalvi energètic.** Substitució dels llums i focus del museu per llums i il·luminació amb sistema led. També ha incorporat sensors de moviments als llums en alguns espais.
- **Punt de recàrrega de vehicle elèctric.** El museu disposa de dos punts de recàrrega de vehicle elèctric al seu aparcament, disponibles pels visitants.
- **Renovació d'equips informàtics.** El museu ha renovat els seus equips informàtics per equips amb el segell "Energy Star".
- **Reciclatge.** El museu ha eliminat els vasos de plàstic de les oficines, i el paper que utilitza és reciclat i/o d'origen sostenible.
- **Productes de neteja.** Els productes de neteja i el material fungible del museu tenen l'etiqueta mediambiental Ecolabel.
- **Productes de proximitat per a la botiga.** El museu està compromès amb el consum responsable i de proximitat. Potencia les empreses de productes alimentaris de qualitat produïts al Berguedà.
- **Política pròpia de compra responsable.**

DADES ECONÒMIQUES

PRESSUPOST

El pressupost gestionat directament pel Museu del Ciment ha estat de 86.059,09€

	2019	2020
Despeses	92.612,40 €	86.059,09€
Ingressos	35.999,30 €	18.099,30 €
Autofinançament	38,90 %	21,03%

ACTIVITAT

PROJECTES DESTACATS

Durant l'any 2020, el Museu del Cement ha continuat treballant per innovar i millorar en la seva tasca d'estudiar, conservar i difondre el patrimoni industrial de l'antiga fàbrica Asland. Entre els projectes duts a terme, destaquen els següents:

- OBERTURA AL PÚBLIC DE LA GALERIA DE LA VAGONETA
- CREACIÓ D'UN NOU AUDIOVISUAL DE PRESENTACIÓ I BENVINGUDA AL MUSEU
- MILLORA DEL SISTEMA DE PROJECCIÓ I ÀUDIO DE LA SALA DE AUDIOVISUALS
- EMBELLIMENT DEL MUR DE L'EDIFICI DELS SERVEIS
- MILLORA DE LA SENYALITZACIÓ VISUAL I PROMOCIONAL
 - Vinils fotogràfics als finestrals del lateral dret del Centre d'Interpretació
 - Cartell d'informació i senyalització a l'inici del recorregut per les restes arquitectòniques de la fàbrica
 - Cartells d'informació de les voltes de maó de pla construïdes en el marc de les Jornades de Volta Catalana
- NOVES ACCIONS DE RESPONSABILITAT SOCIAL
 - Organització de visites i tallers per als usuaris de les entitats socials del Berguedà [taller Coloma i Grup Horitzó]
 - Creació d'un espai de visualització a la botiga del museu per a la venda dels productes dissenyats i confeccionats per les persones usuàries d'aquestes entitats.
- ACCIONS DE DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ
 - Dinamitzar les xarxes socials
 - Concurs d'Instagram
- RENOVACIÓ DEL DISTINTIU DE SOSTENIBILITAT BIOSPHERE
- ACCIONS DERIVADES DE LA SITUACIÓ SANITÀRIA CAUSADA PER LA COVID-19
 - S'han col·locat mampares de metacrilat al taulell de recepció.
 - S'ha marcat a terra la distància de separació de seguretat.
 - S'ha instal·lat a l'entrada del museu un cartell informatiu amb l'aforament màxim.
 - S'han instal·lat dispensadors de gel hidroalcohòlic.
 - S'han instal·lat cubells amb tapa d'accionament amb pedal com a paperera per llençar tovalloles i/o mocadors d'un sol ús.
 - S'han instal·lat catifes de desinfecció.
 - S'han reduït els aforaments d'algunes visites i activitats en grup.
 - S'ha incrementat la freqüència de la neteja dels espais públics del museu.

**Museu del Ciment
de Castellar de n'Hug**
MNACTEC